

בבית המשפט העליון בירושלים

בג"ץ 9170/07

בפני: כבוד הרשמת דנה כהן-לקח

העותרים: 1. מנאצר
2. מנצארה
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר

נגד

המשיב: מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית

הוגש הליך

החלטה

לפניי בקשה מטעם העותרים לחיוב המשיב בהוצאותיהם לאחר מחיקת העתירה.

1. העותרת 1 (להלן: העותרת) הינה נתינת ירדן ובת לעותר 2, שהינו פלסטיני הרשום במרשם האוכלוסין של איו"ש ומתגורר בירדן. העתירה שבכותרת הוגשה ביום 29.10.2007, ועניינה בבקשת העותרים להורות למשיב ליתן לעותרת רישיון ביקור על-מנת לאפשר לה להיכנס לאיו"ש ולהירשם במרשם האוכלוסין הפלסטיני.

בתגובתו לעתירה, טען המשיב כי אין לאפשר את כניסת העותרת לאיו"ש לצורך רישומה במרשם האוכלוסין, בהתחשב בכך שהיא חצתה את הגיל שנקבע לצורך הרישום האמור לפי הסכם הביניים בין ישראל לרשות הפלסטינית – גיל 16. לפי הנטען, בהתאם לנוהל הנוהג, רישום במרשם האוכלוסין הפלסטיני מחייב הימצאות פיזית של הקטין בשטחי איו"ש בעת הרישום. כניסה לשטחי איו"ש מחייבת את אישורו

של המשיב, ולפיכך היה על העותרים לפנות לרשות הפלסטינית כדי שזו תגיש בקשה רשמית למשיב למתן היתר ביקור לעותרת לשם רישומה במרשם, וזאת בטרם מלאו לעותרת 16 שנים. לטענת המשיב, נוכח העובדה כי העותרים השתהו והגישו את בקשתם בעניינה של העותרת רק שלושה ימים בטרם מלאו לה 16 שנים; ובהתחשב בכך שהעותרים פנו ליועץ המשפטי של המשיב, במקום לגורם המינהלי המוסמך לפי הנוהל; הרי דין העתירה להידחות – הן מחמת שיהוי ואי מיצוי הליכים, והן לגופה.

בתגובה טענו העותרים כי הנוהל המחייב את הימצאות מבקש הרישום בשטחי הרשות הפלסטינית, אינו תואם את הסכם הביניים ואף אינו מעוגן בשום מסמך רשמי. לטענתם, הפנייה למשיב בעניינה של העותרת נעשתה בטרם מלאו לה 16 שנים – דבר התואם את ההסדר הקבוע בהסכם הביניים. לפי הנטען, נוכח ה"חרם" שהטיל המשיב על גורמי ממשל ברשות הפלסטינית לאחר השבעת ממשלת החמאס, לא ניתן היה לעמוד בתנאים שהציב המשיב לצורך קבלת רישיון ביקור באיו"ש עבור העותרת, ולפיכך נקלעו העותרים למבוי סתום.

2. בדיון שהתקיים ביום 28.6.2010 בפני כב' השופטים לוי, נאור ופוגלמן, הביעו השופטים הערותיהם בנוגע לעמדת המשיב בעניינה של העותרת. לבקשת באת-כוח המדינה, ניתנה לה שהות להתייעץ עם שולחיה כדי למצוא פתרון שייתר את הצורך בהכרעת בית-המשפט.

בהודעה משלימה שהוגשה ביום 28.7.2010, צוין כי לאחר שקילה נוספת נכון המשיב, לפני משורת הדין, לאפשר את כניסתה של העותרת לאיו"ש לצורך רישומה במרשם האוכלוסין הפלסטיני. בהודעה המשלימה הודגש כי המשיב אינו חוזר בו מעמדתו העקרונית באשר לתנאים לרישום קטינים במרשם האוכלוסין הפלסטיני, וכי ההחלטה בעניין העותרת הינה "החלטה פרטנית בשים לב לכלל הנסיבות הפרטניות בעניינה הקונקרטי".

3. בעקבות עמדתו האמורה של המשיב, ולאחר כניסת העותרת לאיו"ש מכוח רישיון ביקור ורישומה במרשם האוכלוסין שם, הגישו העותרים ביום 21.10.2010 בקשה למחיקת עתירתם. עם זאת, עמדו העותרים על פסיקת הוצאות לטובתם, בנימוק כי התקיימו בעניינם אמות-המידה שנקבעו בבג"ץ 842/93 אלנטאסרה נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מח(4) 217 (1993). בהחלטתי מיום 24.10.2010 הוריתי על מחיקת העתירה תוך שהמלצתי לצדדים להגיע להסכמה באשר להוצאות – הסכמה שלא הושגה. בתגובתו, טען המשיב כי הוא מתנגד לבקשת העותרים לפסיקת הוצאות

לטובתם. לטענתו, דין העתירה מלכתחילה היה להירחות - הן בשל שיהוי ואי מיצוי הליכים והן לגופה. המשיב שב על טענתו לפיה ההחלטה לאפשר את כניסת העותרת לאיו"ש לשם רישומה במרשם האוכלוסין הפלסטיני, היוותה החלטה פרטנית במסגרתה ניתן הסעד המבוקש לפני משורת הדין.

4. בחינת טענות הצדדים על רקע מכלול החומר שבתיק, הובילה אותי למסקנה כי דין בקשת העותרים לפסיקת הוצאות לטובתם להתקבל. כידוע, בהתאם לאמות-המידה שנקבעו בבג"ץ 842/93 אלנסאסרה הנ"ל, לצורך הכרעה בבקשה לפסיקת הוצאות עקב מחיקת העתירה בלא שהוכרעה לגופה, יש לבחון האם היה צידוק בהגשת העתירה מלכתחילה; האם העותר מיצה הליכים בטרם הגשת העתירה והאם השתהה בהגשתה; וכן האם עצם הגשת העתירה היא שהובילה לקבלת הסעד.

במקרה דנן, טענותיו של המשיב בדבר שיהוי ואי-מיצוי הליכים קשורות קשר בל ינתק לטענות המהותיות שהעלו הצדדים לגוף העתירה, לרבות לעניין תנאיו ואופן הפעלתו של הנוהל המחייב נוכחות פיזית של הקטין באיו"ש בעת הרישום. הליך פסיקת ההוצאות הינו הליך מוגבל מטבעו, ולא ניתן לקיים במסגרתו דיון ממצה בטענות שהועלו בגוף העתירה, לאחר שההליך נמחק ללא בירור לגופו. בהתחשב בכך, בנסיבותיו הייחודיות של המקרה דנן, הטענות בדבר שיהוי ואי מיצוי הליכים אינן יכולות להתברר במלואן בהליך שלפניי.

5. על רקע זה, נקודת המוצא לבחינת בקשת העותרים לפסיקת הוצאות לטובתם נעוצה בכך שבסופה של דרך, הם זכו למלוא הסעד אותו ביקשו - קבלת אפשרות להיכנס לאיו"ש על-מנת לרשום את העותרת במרשם האוכלוסין הפלסטיני. החלטת המשיב לאפשר זאת, התקבלה רק לאחר דיון לפני הרכב שופטים אשר חיווה עמדה מסוייגת (ואף למעלה מכך, כפי שעולה מפרוטוקול הישיבה שהתקיימה במעמד הצדדים) באשר לעמדתו הראשונית של המשיב בעניינה של העותרת. בנסיבות אלה, ניתן לקבוע כי הגשת העתירה והדיון בה תרמו באופן מהותי לגיבוש עמדת המשיב ולסעד כפי שניתן. זאת ועוד; לא ניתן להתעלם מהערות השופטים כפי שהן מופיעות בפרוטוקול הדיון, אשר ספק אם ניתן ליישבן עם טענת המשיב בדבר אי צידקת הגשתה של העתירה מלכתחילה. יוער כי עצם הטענה לפיה הסעד ניתן לעותרת "לפנים משורת הדין", אין בה בנסיבות העניין כדי להקנות למשיב חסינות מפני חיוב בהוצאות, בהתחשב בכך שהמשיב שינה מעמדתו והסכים למתן הסעד שהתבקש, רק לאחר הדיון שהתקיים במעמד הצדדים ובעקבות הערות השופטים במהלכו. (ראו והשוו: בג"ץ 2786/09 טאלם נ' החפד הצבאי לאיזור הגדה המערבית (טרם פורסם, 28.3.2011)).

6. אשר לשיעור ההוצאות – מחד גיטא, יש להתחשב במהות העניין הנדון בעתירה, ובכך שהעותרים קיבלו את הסעד אותו ביקשו בחלוף זמן ניכר מעת הגשת העתירה, לאחר שהוגשו הודעות ותגובות בתיק, ולאחר שהתקיים דיון לפני הרכב שופטים. מאידך גיטא, יש להתחשב בכך שהעתירה לא היתה מורכבת במיוחד, והעותרים לא הציגו טיעונים וראיות לעניין שיעור הוצאותיהם. זאת ועוד; עיון מדוקדק בחומר שצורף לעתירה מעורר שאלות באשר לאופן התנהלות העותרים בין יום 22.6.2006 עד יום 2.5.2007. בעשרת החודשים האמורים, ראו העותרים לפנות למשיב בעניין אחיה של העותרת בלבד, ונמנעו מלפנות אליו בניסיון לקדם את הטיפול בעניינה של העותרת על-אף התשובה השלילית שניתנה בנוגע לבקשתה. ההתנהלות האמורה היתה בין הגורמים שהובילו לכך שהעתירה הוגשה לאחר שלעותרת מלאו 17 וחצי שנים. העותרים לא הציגו הסבר ממשי להתנהלותם האמורה, ולגישתי ראוי להתחשב בכך במסגרת שיעור ההוצאות שייפסקו לטובתם.

בהביאי בחשבון את מכלול השיקולים עליהם עמדתי, אני רואה לקבוע כי המשיב יישא בהוצאות העותרים בהליך שבכותרת בסך של 2,000 ש"ח, וכן בשכר טירחת עורך-דינם בסך של 5,500 ש"ח. סכום זה יישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום מתן החלטתי זו ועד ליום התשלום בפועל.

ניתנה היום, י"א באייר תשע"א (15.5.2011).

דנה כהן-לקח, שופטת

ר ש מ ת